

Despre Sf. Serafim de Sarov (prăznuit pe 2 ianuarie și 19 iulie)

De multe ori semnificația inițială (originară), reală, mistică/magică a miturilor (obiceiurilor populare, ritualurilor magice/religioase etc) s-a pierdut, fiind uitată. A rămas doar forma de manifestare (eventual deformată), în aparență golită de conținut. Doar în aparență! Sau a rămas doar amintirea teoretică (ori cunoașterea livrescă) a semnificației profunde, iar nu trăirea ei practică. Ca în cazul etnografilor și folcloriștilor. Sau un alt exemplu, cazul lui Mircea Eliade, cunosător teoretician al șamanismului și yogăi. Iar nu trăitor al șamanismului, cum era Don Juan Matus, prezentat în lucrările non fiction de antropologie culturală, neortodoxe, ale lui Carlos Castaneda, sau șamanul din „The Way of the Shaman” a lui Michael Harner. Mircea Eliade fiind și un bun cunosător teoretic al unor sectoare din yoga, iar nu un trăitor al yogăi, cum era dr. Zerlendi (din povestirea sa non fiction „Secretul doctorului Honigberger” sau Swami Shivananda Sarasvati dintr-o altă povestire neficțională a sa, „Noți la Serampore”). Lucru pe care Eliade l-a regretat toată viața. Însă destinul său a fost acesta (și a deschis ochii multora), iar nu acela de a rămâne ucenic al lui Swami Shivananda în coliba/kutiarul sa de la Rishikesh Ashram aflat la Izvoarele Gangelui. Tot astfel, mulți preoți de azi, dintre cei corecți, nu mai știu decât teoria simbolurilor liturgice, dar nu au și trăirea/simțirea lor corespunzătoare. **Așa cum o avea, fiind - Sfântul Serafim de Sarov (1759 - 1833). Care a susținut că scopul vieții creștine este trăirea conștientă a prezenței Duhului Sfânt în ființa omului. Fapt pe care l-a demonstrat practic ucenicului său (devenit ulterior celebru) Motovilov. Iar prin Motovilov (care și-a publicat, în 1903, neobișnuita experiență) și nouă tuturor.** Redăm în continuare un scurt extras din această scriere capitală pentru lumea modernă. „*Eu (Motovilov) am răspuns: - Totuși eu nu înțeleg, cum pot să fiu sigur că mă aflu în Duhul lui Dumnezeu? Cum să recunosc eu însumi în mine adevărata Sa arătare? / Părintele Serafim a răspuns: - Eu ți-am mai spus, iubitorule de Dumnezeu, că aceasta este foarte simplu, și ți-am povestit amănunțit cum se află oamenii în Duhul Sfânt și cum să înțelegem arătarea Lui în noi... ce-ți mai trebuie frăției tale? / Îmi trebuie – am spus eu – să înțeleg bine acest lucru. / Atunci părintele Serafim m-a apucat strâns de umeri și mi-a zis: - Noi amândoi suntem acum în Duhul lui Dumnezeu. De ce nu te uiți la mine? / Eu am răspuns: - Nu pot, părinte, să mă uit, fiindcă din ochii tăi se răspândesc niște fulgere ca de foc. Fața ta s-a făcut mai luminoasă decât soarele și mi se vatămă ochii de durere. / Părintele Serafim a zis: - Nu te speria, bucuria mea, și tu acum ești tot așa de luminos ca și mine. Tu însuși ești în deplinătatea Duhului Sfânt, căci altfel n-ai putea să mă vezi pe mine în această stare. Și, plecându-și capul spre mine, mi-a spus încet, la ureche: - Dă slavă Domnului Dumnezeu pentru milostivirea Lui cea negrăită către tine. Ai văzut că eu nici nu mi-am făcut semnul crucii măcar, ci numai în inima mea m-am rugat Domnului Dumnezeu și am zis înăuntrul meu: „Doamne, învrednicește-l și pe el să vadă lămurit și cu ochii trupești acea pogorâre a Duhului Tău, de care Tu învrednicești pe robii Tăi, când binevoiești să Te arăți în lumina splendidei Tale slave.” Și iată, frate, Domnul a împlinit îndată smerita rugăciune a sărmanului Serafim. Cum să nu-l mulțumim pentru acest negrăit dar al Său dat nouă la amândoi? Să știi, frate, că în acest fel nu arată Domnul Dumnezeu mila Sa nici chiar marilor pustnici. Acest har al lui Dumnezeu a vrut să mângâie inima ta întristată, întocmai ca o mamă iubitoare de fii, prin mijlocirea însăși a Maicii Domnului. Dar de ce, frăția ta, nu te uiți în ochii mei? Privește în mod obișnuit și nu te teme: Domnul este cu noi. / Eu m-am uitat după aceste cuvinte la fața lui și m-a cuprins o cucernică groază încă și mai mare. Închipuiți-vă că*

fața, care vă vorbește ar fi în mijlocul soarelui, în cea mai sclipitoare strălucire a razelor sale de amiază. Vedeți mișcarea buzelor lui, expresia mobilă a ochilor săi, auziți glasul lui, simțiți că vă ține cineva cu mâinile de umeri, și nu numai că nu vedeți aceste mâini, dar nu te vezi nici pe tine însuși, nici fața lui, ci numai o singură lumină orbitoare, răspândindu-se până departe la mulți stâneni împreună și luminând cu strălucirea sa și vâlul de zăpadă, acoperind poiana și fulgii de zăpadă, cernindu-ne din văzduh, pe mine și pe marele stareț. Este oare posibil să-și imagineze cineva acea stare în care mă aflu eu atunci? / - Ce simți acum? – m-a întrebat părintele Serafim. / Mă simt neobișnuit de bine – am spus eu. / - Dar în ce fel bine? Ce anume simți? / Eu am răspuns: Simt o astfel de liniște și o pace în sufletul meu încât nu pot să mă exprim în cuvinte. / - Aceasta, iubitorule de Dumnezeu, a reluat părintele Serafim, este acea pace, despre care Domnul le-a spus ucenicilor Săi: „Pacea Mea dau vouă...”...Ce altceva mai simți? – m-a întrebat părintele Serafim. / - O desfătare neobișnuită – am răspuns eu. / Și el a continuat: - Aceasta este desfătarea, despre care se vorbește în Sfânta Scriptură... Iată, acea desfătare umple acum inimile noastre și se revarsă în afară prin toate fibrele trupului nostru, producându-ne o negrăită plăcere. De această desfătare inimile noastre parcă se topesc și noi amândoi suntem plini de o fericire, care nu poate fi exprimată de nici o limbă omenească. Ce altceva mai simți? / - O bucurie neobișnuită în toată inima. / Și părintele Serafim a continuat: - Când Duhul lui Dumnezeu Se coboară la om...atunci inima omului se umple de bucurie... Însă oricât de consolatoare ar fi această bucurie pe care o simți acum în inima ta, totuși ea nu este nimic față de acea bucurie, despre care Domnul a spus... că bucuria aceea „nici ochiul n-a văzut-o, nici urechea n-a auzit-o, nici la inima omului nu s-a suit, bucuria pe care a gătit-o Domnul celor ce-L iubesc pe El.”... Ce mai simți acum, iubitorule de Dumnezeu? / Eu am răspuns: - O căldură neobișnuită. / Cum căldură, tătucule? Doar ne aflăm în pădure. Acum este iarnă afară și zăpadă sub picioarele noastre, zăpadă pe noi de-o palmă și de sus fulgii se cern mereu... Ce fel de căldură poate să fie aici? / Eu am răspuns: - O căldură ca-n baie, când pun apă peste piatra fierbinte și se înalță din ea valuri de aburi... / Și mirosul – m-a întrebat el – este la fel ca cel din baie? / Nu – am răspuns eu – pe pământ nu există nimic asemănător cu această plăcută mireasmă. .../ Și părintele Serafim, zâmbind plăcut, a zis: - Și eu însumi, frăția ta, știu întocmai ca și tine acest lucru, dar te întreb înadins, oare așa simți și tu?

Adevăr curat, frăția ta! Nici o plăcere a miresmei pământești nu poate fi asemănată cu această bună mireasmă, pe care o simțim acum, fiindcă pe noi ne înconjoară în acest moment mireasma cea bună a Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. ...Iată această Împărăție a lui Dumnezeu se află acum înăuntrul nostru, iar darul Duhului Sfânt și din afară ne luminează și ne încălzește și umplând de multiple miresme văzduhul ce ne înconjoară, desfătează simțurile noastre cu o desfătare mai presus de ceruri, îmbătându-ne inimile noastre cu o bucurie negrăită. Starea noastră actuală este întocmai aceea, despre care zice Apostolul: „Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci adevăr și pace în Duhul Sfânt.” Credința noastră constă „nu în cuvintele înțelepciunii pământești nemărginite, ci în arătarea puterii și a Duhului.” ...când Duhul Sfânt

binevoiește să ne viziteze, atunci trebuie să ne eliberăm chiar și de rugăciune. Sufletul vorbește și se află în grai când face rugăciunea, dar în timpul venirii Sfântului Duh trebuie să se afle în deplină tăcere, să asculte lămurit și cu convingere toate cuvintele vieții veșnice, pe care El va binevoi atunci să le vestească. Trebuie să fie în acel moment în deplină trezire și a sufletului și a trupului, și în deplină neprihănire a trupului. ...”

Apoi sfântul l-a asigurat pe Motovilov că Domnul îi va permite să păstreze amintirea acestei experiențe toată viața lui. *"Nu s-a făcut aceasta doar pentru tine ca să înțelegi, ci prin tine, pentru toată lumea."* „- Iată, frăția ta, ți-am spus acum totul și ți-am arătat în faptă, ceea ce Domnul și Maica Domnului au binevoit să-ți spună și să-ți arate prin mine, sârmanul Serafim. Mergi cu pace, Domnul și Maica Domnului să fie cu tine întotdeauna... / Și în tot timpul acestei duhovnicești convorbiri, din momentul când fața părintelui Serafim s-a iluminat, vedenia aceasta nu s-a sfârșit și toate cele spuse de la începutul istorisirii și până acum, mi le-a vorbit, aflându-se în aceeași stare. Acea negrăită strălucire de lumină, emanând din el, am văzut-o eu însumi, cu ochii mei, pentru care sunt gata a întări și cu jurământ.”

În starea respectivă Motovilov a trăit ceea ce se cere în rugăciunea: „Doamne, tuturor toate le fii!” Și e atât de greu de înțeles (și chiar de conceput) la modul rațional. A trăit efectiv faptul că „În El trăim, ne mișcăm și suntem.” (Fapte XVII, 28). A simțit, cum va fi la sfârșitul vremurilor (I Corinteni XV, 24-28): „...ca Dumnezeu să fie toate (totul) în toți (toate).” Pentru că „Dumnezeu este tot (Tot) în toate, dar nu (este) toate.”. Cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur în omiliile sale: „Când păcatul nu va mai fi, evident că Dumnezeu va fi toate în toți.” Sau Sfântul Grigorie de Nazianz, în scrierea sa „Cuvântul II despre Fiul”: „După înviere, când vom fi toți în chip dumnezeiesc, toți încapând pe singurul Dumnezeu, atunci Dumnezeu va fi nouă toate: și hrană, și îmbrăcăminte, și înțelegere, și mișcare.”

Sau cum ne deslușește Sfântul Grigorie de Nyssa în “Cuvânt despre suflet”: “În locul tuturor de aici – necesare vieții – aer, loc, timp, mâncare, băutură, acoperământ, soare și lumina etc, acolo, în Împărăția Veșnică, fericirea ce ne așteaptă de nici una din acestea nu are trebuință. Căci toate sunt noi și în locul tuturor, Dumnezeiasca Fire Se va face nouă spre toată trebuința vieții aceleia, pa Sine Însuși (Dumnezeu), împărtășindu-Se, potrivit situației fiecăruia. Căci Dumnezeu, celor vrednici li Se va face toate: și loc, și casă, și îmbrăcăminte, și hrană, și băutură, și lumină, și bogăție, și împărăție, și slavă, și fericire, și toată înțelegerea și numirea celor ce ne ajută către viața cea nouă (dumnezeiască). Astfel, Dumnezeu Se face toate în toți.”

Să ne amintim că părticele din moaștele Sf. Serafim de Sarov (una cu întregul ființei Sfântului) se află la Mănăstirea Robaia, comuna Mușetești, jud. Argeș (între Câmpulung Muscel și Domnești), la Mănăstirea Lainici, comuna Schela, sat Sâmbotin, jud. Gorj, la Mănăstirea Putna și la Mănăstirea Mihai Vodă București (str Sapienței 4, în apropierea stației de metrou Izvor, lângă SpringTime Izvor).

Iar cei curioși se pot interesa direct la Sfânt (sic!). Fie să fim curioși! Și să urmărim „trăirismul”, iar nu „gândirismul”.